

trdijo Angleži, da so oni poprej boljše in večje imeli kakor Španjolci, in da je Edvard I. za dobro konjsko in govejo pleme na Španjsko lepih ovác poslal in iz teh so se zaplodile na novi paši španjske, po celem svetu zavolj svoje lepe volne sloveče ovce.\*)

(Dalje prihodnjič.)

### Naznanilo in vabilo.

Slovenske Matice odbor bode v četrtek 7. marca 1867 ob 5. uri popoldne v mestni dvorani imel VI. sejo, h kateri ste uljudno vabljeni.

V tej seji bode ta-le

*vrsta razgovorov:*

1. Bral se bode in potrdil V. odborove seje zapisnik.
2. Poročilo o računu, ki je bil podan II. občnemu zboru.
3. Tajnikovo poročilo o važnejših dopisih, novih udih itd.
4. Rešile se bodo naslednje prošnje:
  - a) Anton Brodnik, gimn. profesor v Kranji, prosi, da bi Matica dijakom ondašnje gimnazije darovala nekoliko iztisov „Zgodovine slovenskega naroda.“
  - b) Viša c. kr. državna pravdnija v Trstu prosi, da bi Matica nekoliko iztisov svojih knjig darovala primorskim kaznilnicam.
  - c) C. k. državna pravdnija v Ljubljani prosi, da bi Matica nekoliko iztisov svojih knjig darovala kaznilnicama v Karlav-u in Lonkovcu.
5. Posameznih odbornikov nasvetje.

Iz Slovenske Matice odbora v Ljubljani 25. februarja 1867.

Dr. Lovro Toman, prvosednik.  
Anton Lésar, odbornik in tajnik.

### Dopisi.

**V Buda-Peštu 19. sveč. V. B.** — Dopolnjeno je! Magjari imajo svoje od dunajske vlade neodvisne ministre, skupaj 8; imenujejo se: grof Juli Andraš, predsednik ministerstva in minister vojaštva; grof Juni Festetič, minister na kraljevem dvoru (brez redovnega posla); baron Jožef Eötvös, minister poduka; baron Bela Venkheim, minister notranjega opravilstva (politični minister, kar je bil nekaj na Dunaji Bach, Schmerling, Belkredi); Melhior Lonyai, finančni minister; grof Jure Mikó, minister za poljedelstvo in pošte; Štefan Gorove, minister za kupčijo in obrtnijo; Boltizár Horváth, minister pravosodja. Magjarski časniki sami priznavajo, da Magjari niso nikdar mislili, da jim dunajska vlada tako popolnoma spolni njihovo voljo. O imenovanih ministrih ne vem nič drugega povedati, kakor to, da so vsi trdi Magjari; mnogo novih magjarskih ministrov je bilo po prekucijah l. 1848/9 v tuje dežele pobegnili; njih sposobnost za ministerska opravila magjarski časopisi močno hvalisajo; toliko se sme brez dvombe reči, da bodo za magjarstvo delali na vse kripnje, — kakošna tedaj bode za nemagjarske narode, se bo kmalu kazalo. — Na poslavljenje novoizvoljenih ministrov je bila včeraj v Buda-Peštu svečnica. Magjarski časopisi bodo zdaj po svetu trobili, da je radost nad dvalizmom na Ogerskem splošna; al temu ni tako: najmanj polovica ogerskih stanovnikov resno prevdarja, kako se bodo nesrečnega dvalizma znebili; ako ne pojde z lepo, pa pojde z grdo, al pasti — tako se pogostoma sliši — dvalizem mora, naj veljá kar hoče, da zopet obveljá prislovica cesarjeva „viribus unitis“ (z zedinjeno močjo)

a ne „viribus divisis“ (z razcepljenimi močmi) v Zalitavii in Predlitavii! — Tudi Vam zagotoviti morem, da vojaški krogi niso prav nič zadovoljni z dvalizmom; med častniki se neka klavernost očitno razodeva, kajti bojé se za Avstrijo. Od Deakove stranke skovani dvalizem še celó levičnikom (Tisovi stranki) ni po volji, in kar se je v različnih časopisih bralo, da je bila Deakova podoba na več krajih v Peštu z nogami teptana, to ni izmišljeno, to je gola istina. Ko sem včeraj po osvetljenih ulicah korakal, slišal sem iz mnogih ust: prav tako je bilo leta 1848! — Ako bi bil grof Belkredi Magjare bolje poznal, on bi bil Avstrijo gotovo dvalizma obvaroval, ne bilo bi mu treba tako na mah ministerstva zapustiti; toda premehki mož se je dal predolgo Magjarom za nos voditi. Brž ko je baron Beust avstrijski minister postal, so Magjari Belkredi-ju hrbét pokazali ter z baronom Beustom zvezo sklenili; vstop Beustov v dunajsko ministerstvo se smé spočetje dvalizma imenovati. Magjari se sami s tem ponašajo, da so največ pripomogli v to, da je Beust, zapustivši svojo saksonsko domovino, na Dunaji ministerstvo dobil, ker Beust je bil Magjarom že pred tem zarad tega znan, ker je brat njegov na zgornjem Ogerskem v Gyöngyös-u oženjen z grofinjo Almašy-evo. — Pripoveduje se, da je dunajska vlada le s tem pogojem magjarsko ministerstvo dovolila, da deželni (ali kakor ga Magjari imenujejo, državni) zbor v Peštu novo postavo za vojaštvo sprejme in 50.000 mož precej na noge postavi. Ako je to res, človeku na misel hodi, ali bode samo magjarski narod moral onih 50.000 vojakov dati, ali pa bodo morali tudi Slovaki, Srbi, Rumuni, Rusini in Slovenci svoje sinove k temu krdelu odrajtati in celó tudi sedmograški Rumuni in Hrvatje primerno število ovim 50.000 dodati? Naravno bi bilo misliti, da prevzamejo sami Magjari to število, ker nemagjarski narodi ogerske krone se po dvalizmu bojé pogube. In čemu bode ovih 50.000 mož brž treba? Al morebiti Prusi že tako silno rožljajo z orožjem? ali bodo morebiti Magjari zdaj 50.000 vojakov zato na noge postavili, ker v poslednji vojski niso nobenih prostovoljcev Avstrii v pomoč dali? ali je mar 50.000 mož za to treba, da so pokrovitelji in varhi dvalizma? saj vendar ovih 50.000 mož ne bo treba Turkom v pomoč — proti turškim Slovanom? — Magjarski časopisi so tako nesramni, da sedaj federaliste opominjajo, naj se nikar dvalizmu ne zoperstavljajo; naj lojalno pomagajo, da se dožene popolnoma!! Ali dvalisti ne vejo, da federalisti stavijo Avstrijo na svoje čelo in da posamne dežele, samoupravne (avtonomne) domá, ostanejo v ozki zvezi z enotno državo? — da oni dajó deželam, kar deželam gré pod ustavno vlado, pa tudi državi kar državi gré? „In hoc signo“ pa si grejo federalisti z dvalisti popolnoma navskriž. Ako Magjari tolmačijo lojalnost po svoje, jo drugi narodi avstrijski tolmačijo tudi po svoje. Prihodnost bo kazala, čigava lojalnost je prava! Naj mi Magjari ne zamerijo, da se bojim njihove lojalnosti, odkar so v ječo posadili dr. Zah-a, profesorja na slovaški gimnazii v Revuci in tamošnjega notarja Štefančok-a dali zatkniti, ker sta se predrznila, svoje slovansko čutje očitno in pošteno razodeti. — Bati se je, da ne bode dolgo trpelo, pa bodo ubogi Slovaki še te dve národni gimnazii, kateri imajo v Revuci in v banski Bistrici, zgubili, kajti magjarski minister poduka, baron Eötvös, utegne za dobro spoznati, da se slovanska mladež v magjarskem jeziku podučuje. — Iz vsega tega lahko sodite, da vsacega pravega Avstrijana z velikim strahom navdaja prihodnost, in to po pravici.

**Dunaj 16. febr.** — Zadnje dni je na dunajskem vseučilišču med slavjanskimi dijaki postalo močno gi-

\*) Izvirek žlahnih španjskih merinoških (pomorskih) ovác je do drugje, a ne iz Angležkega. Vred.

banje, katero nam dobro svedoči prihodnjo njih zadržanje v javnih pitanjih, pri prilikah, kjer bode trebalo svojo pravico z besedo in djanjem braniti in tirjati. Krilo tega gibanja je tista akademična čitalnica, v kateri so do sedaj slušatelji vseučilišča, kterege koli naroda složno in mirno se zbiraje, enake pravice in enak namen imeli, v obče se izobraževati, in katero so sploh v veliki materijalni zadregi vsa slavjanska vredništva s tem podpirala in zdržila, da so mu zastoj časnike pošiljala, \*) da je društvo lože Nemcem in Ogrom, kateri si svoje časnike drago plačati dajo, njihove želje spolnilo. Društvo vendar ne bi bilo pri velikih stroških in zraven tega pri slabem gospodarstvu svojem letošnjega novega leta doživelo, ako ne bi bil lanski marljivi odbor, na pol slavjanski, mu brezplačnega stanovanja v vseučiliščinem splotji preskrbel. To je bila podlaga novemu močnemu društvu, prva prikazen, da se bode sopeno razvijalo in okrepcilo, in udom različnih narodnosti želje in potrebe bolj lahko spolnilo. Al istinska prikazen v življenji nas uči, da je človek pod jarmom, v zadregi srečnejši in zadovoljnejši, kakor v dobrih okoliščinah. Tako pa tudi Nemci, od prejšnje teže materijalne zadrege oslobodjeni, napeti in ošabni prihajajo, in počeli so poskušati, kar pri prejšnjih okoliščinah jim ne bi bilo lahko na misel prišlo. Se vé, da je njihovo prvo delo proti Slavjanom namerjeno bilo. V nekem izrednem občnem zboru so predložili in s svojo večino sklenili, prof. dr. Ungeru, novemu dunajskemu poslancu, v imenu vsega društva z deputacijo zagotoviti, da se društvo v djanji in v besedi njemu pridruži. Pričujoči Slavjani, kateri nimajo nikakega vzroka, hrabrega zagovornika febrarskega patenta častiti, zapustijo pri tej priči dvorano, in kmalu se odbornik, g. Zelenik, Slovenec, za svojo čast zahvali, in reče, da pri takih okoliščinah ne more v odboru ostati. Da časniki za Slavjane niso premalo hudobnega črnila imeli, to se vé. Al tudi Slavjani niso indiferenti ostali, ampak v kratkih dnevih so imeli mnogo zborov, kjer so sledeče sklenili: da na konsistori proti sklepu: „društvo je nemško, in odbor ima dolžnost, nemški značaj društva varovati“, protestirajo; da ob enem „in pleno“ iz društva izstopijo. Izvolili so tudi v drugem mnogobrojnem zboru deputacijo, da gré do prof. dr. Unger-a, in mu vzrok svojega obnašanja razloži. Izvolili so tedaj g. Kršnjavi-a, g. Kreys-a, g. Klein-a in g. Gregorič-a, zadnja dva odbornika društva, da zagotovijo profesor Unger-a, da protest Slavjanov ni bil namerjen proti njemu, kakti profesorju, kterege oni visoko častijo in spoštujejo, ampak le proti sklepu društva, katero jim je hotelo neko politično mnenje in misel vriniti, da so Slavjani v političnem oziru njegovih misli. Gosp. prof. dr. Unger sprejme zeló prijazen deputacijo, izgovori željo, da se politične demonstracije ne bi na vseučilišču ponavljale, ker one le meddijaki, kateri imajo drugo nalogo, mir kalijo in razprtije delajo. Na Dunaji rojen, v nemških šolah odgojen je on na Nemškem imeniten postal, in ne more tedaj nič družega biti, kakor Nemec, in kaj družega tudi mi ne bi smeli od njega tirjati. Veseli ga vendar, da še je eno polje, kjer se vsi najdemo, to je učenost. Nemci in posebno nemški odborniki se jako jezijo, da sta dva odbornika se predrznila, proti sklepu večine, slavjanske deputacije se vdeležiti, in so ta dva sklicali tedaj pred odbor v izredni seji, da odgovor dasta za svoje postopanje. Al prepozno je; za izstop „in pleno“ iz društva se je podpisalo več kakor sto Slavjanov; kdor ostane, ta je odpadnik in zatajivec svoje domovine; g. Gregorič, kakor odbornik, je bil izvoljen, da v imenu Slavjanov odboru ta sklep naznani. Društvo bode

od sedaj nemško, zapuščeno od vseh Slavjanov, kateri so se ravno tako podpisali k „besedi“ pristopiti. Zraven Nemcev pa ostanejo Ogri, kateri so s sklepom Nemcev celó zadovoljni. Kakor nam na eni strani ta dvalizem nič novega ni bil; tako nas je na drugi strani to še posebno razveselilo, da so se pri vsem tem dogovarjanji Poljaci nam pridružili, enoglasno za izstop iz društva, in tako tudi za pristop k „Besedi“ bili, „ako v „Besedi“ noben slavjansk jezik hegemonije si ne prilastuje čez druge jezike, in ako „Beseda“ nima nikake „moskovitične tendencije.“ Akoravno z obnašanjem Nemcev in Ogrov nismo zadovoljni bili, vendar smo jim iz srca hvaležni, ker smo dosegli, česar smo že dolgo želeli, in sicer to, da smo se združili, da smo si poiskali kraj, kjer se vsi avstrijski Slovani najdemo, spoznavamo in podpiramo.

**Iz Stajarskega.** — Gosp. Alojzi Pesarič je bil 17. t. m. tudi v Žavcu izvoljen za častnega tržana; in kakor se nam naznanja, bode mu enako poslavljenje došlo tudi iz Gornjega grada in Lubna. Lepše pač ni mogla savinska dolina svetu pokazati zupanja do moža, ki ga je hotela imeti v deželnem zboru.

**Iz Pliberka** 23. febr. —r. (*Gosp. Einspieler častni srenjčan Bistriški.*) Prišlo mi je včeraj v roke pismo, s katerim vrla Bistriška srenja nad Pliberkom g. Einspielerja zaradi njegovih zaslug za koroške Slovence voli za častnega srenjčana. V njem se Slovenci te županije ob enem zavarujejo zoper vse prihodnje nenárodno postopanje svojih velikovških poslancev, in s tem vred g. Einspielerju zaupnico dajejo, da se njegove misli vsigdar z njihovimi strinjajo in da stojé vselej na njegovi strani. — Slava tacim srenjam, ki vedó svoje poštene narodnjake po zasluženji ceniti! Zlasti gre v tem vsa čast g. Jurju Kraut-u, hišnemu in gruntnemu posestniku ter krčmarju in rudniškemu deležniku, ki ga gotovo tudi „Novice“ dobro poznajo, kajti že dolga leta jih s pridom prebira, in svojo srenjo po njih za domače stvari vnema. Nadjamo se, da bodo ta izgled Bistričanov tudi druge slovenske srenje posnemale, posebno okoli Pliberka, Kaplje in drugod, kjer so ga želeli imeti za svojega zastopnika v deželnem zboru. Tako se bo svetu razodelo, da le prekanjene zvižace naših nasprotnikov so Einspielerja in dr. Pavliča podrle; a da prosta volja Slovencev to nikdar ni bila. S tem se bo pokazalo, da tudi Slovenci po Koroškem se svoje narodnosti zavedajo, in očitno protestujejo zoper one, ki jih le za davke obsojujejo, sicer pa z „windische Tosten“ psujejo. — Pomozi Bog!

**Iz Goriškega** 20. sveč. — Kakor za gotovo slišimo, je, kakor drugam, tudi vodstvu jetnišnice v Gradiški od ministerstva došlo povelje, da se v kaznilnicah zaprti morajo tudi v poljedelstvu podučevati. Hvalevredna je ta misel, da se pri jetnikih ne misli samo na trdno ozidje in železna vrata, da ne uide noben človek, ki je kazen zaslužil in se pokorí v jetnišnici, ampak da se tudi na to misli, da iz zapora izpuščeni človek si more zopet pošteno kruha služiti.

**Iz Gaberja** 22. sveč. — Že več let slovenske časopise prebiram, al še nobenega dopisa nisem bral iz lepe naše doline. Dovolite mi tedaj, ljube „Novice“, da vam nekoliko vrstic pišem in po širokem svetu naše veselje, našo že toliko let gojeno in zdaj uresničeno željo naznamim. Dobili smo namreč — hvala vsem vrlim možem, kateri so nam k temu pripomogli! — česar smo že mnogo let iskali in prosili: lastno županstvo! Ni nas volja, da bi s tem izrekli nezaupnico šmarenškemu županu, pod kterege smo do zdaj spadali, ampak očitno moramo spoznati, da nam je bil vedno pravičen, dober in skrben glavar, ter mu tukaj svojo hvaležnost javno izrekamo. Al vendar se nam je bolj pri-

\*) Pošiljanje „Novic“ smo ustavili po želji Vaši.

merno zdelo, samim biti. Imamo pa zdaj za župana sicer trdega kmeta, al poznamo ga za poštenjaka od nog do glave, kajti pokazal nam je že pri mnogih priložnostih pravično srce in bistro glavo. Šmemo se tedaj tudi zanesti, da bode občino dobro vladal, zlasti ko ima za svetovalce može, ki so zmožni in pripravljeni njemu prava roka in pravo oko biti. Česar smo tedaj želeli, to smo dobili; pokažimo pa zdaj tudi, da smo zadosti zreli in sposobni samostalnim biti. Le složno in vse bo Bog dal! Gaberški.

**Iz Istre** 23. febr. — Za gotovo znam iz lastno-ročnega pisma g. Klinkovström-a, c. kr. namestniškega svetovalca v Trstu od 7. dne t. m., da se odreče poslanstvu v deželni poreški zbor koj po prvi seji, kajti premeščenje njegovo mu dalje ne dopušča v zboru poslovati. — Volilcem novega zastopnika, ako sami ne znajo za sposobnega moža, naznanjam pravega narodnjaka — in ta je gosp. Jugo, materadski plovnik, rojen Kastavec. Zdaj rojaci pokažite, da ste samostojni in da svobodno izberajte; napravite volilni odbor, ki to stvar v roke vzame. Posnemajte Kranjce, Štajarce in goriške Slovane! Zastran volitev mi je prijatelj iz srednje Istre pisal, da je neki podestà (župan) pred volitvami upil: „Le popa in plačnika (uradnika) ne! ovi so prijatelji vladini, in naši sovražniki, in so nam zapreka, da se ne moremo združiti z našimi brati Talijani!“ Revček naj bi raji svojo rojstno vas pogledal, pa bi opazil, da niso Talijani njegovi brati, ampak Čiči — pravi Hrvatje. Takih slepih spak je po Istri dosti, al ne bojte se jih!

**Iz Jelšan** 24. febr. — Naprej! Čitalnico nam je slavno c. k. namestništvo v Trstu dovolilo. Pustni ponedeljek zvečer, to je 4. marca t. l., se bode s slovesno besedo odprla. Ker smo ravno predvčerajšnjim dovoljenje dobili, nam pri tej priči ni še mogoče programa poslati. Za danes naj povemo samo to, da bodo že iz Bistrice znani „Čiški pevci“ slovensko, hrvatsko in česko peli. Natanjčniji program se bode te dni razposlal. Vabimo toraj za ta dan prav obilno prijatelov narodnega napredovanja. Odbor.

**Novomesto** 15. sveč. (*Vodnikova veselica*.) V nedeljo 17. dne t. m. je praznovala naša čitalnica rojstni dan Vodnikov. Ta dan je bil drugi v tem letu, ko so dolenski Slovenci pokazali, kako vneti so vsi za slovensko reč. Stopivši v dvorano zagledali smo v sredi Vodnikov kip lepo okinčan in ovenčan; dvorana je bila prepolna velike množice. Zdaj prične predsednik čitalničin g. Mohar besedo, ter z navdušenim govorom poslavlja prvega našega pesnika Vodnika. — Titelnovo overturo so udje čitalničini združeni s tukajšnjo mestno godbo tako precizno igrali, da enacega skoro še nismo slišali od naših godcev. Po tem zapojejo gospodje pevci ljubljanski, kateri so nas na ta večer počastili, „staročesko“ (čveterospev) se vé, da izvrstno, kakor so peli tudi „Domovina.“ Zdaj pa stopijo 3 mlade gospodičine in ena gospá na oder in zapojó pesem „Strunam“ tako ginljivo, da gromoviti slava-klici še le nehajo, ko jo vrle pevke vdrugič zapojejo. 5. točka programa je bila pesem „Srce“, katero je znana naša pevka gospica Š. tako izvrstno pela, da se je zopet vsem poslušalcem prikupila. In zopet zadonijo radostni klici, ko stopi gospica M. na oder in izvrstno deklamuje „Turjaško Rozamundo“. — Zbor „Slovanski čut“, kterege so ljubljanski in tukajšnji gospodje in gospodičine peli, je učinil posebno prijeten vtisek, ker lepo so se vjemali ženski in možki glasovi. Še naš je znana prelepa pesem „Rožmarin“ navdušila, in končala se je beseda, ko še enkrat zagodejo godci „Naprej.“ — Pri plesu smo občudovali veliko množico dolenskih krasotic in veselili se ž njimi, Vodniku na čast, do mladega dne.

**Iz Ljubljane.** (*Iz kupčijske-obrtniške zbornice od seje dne 22. svečana t. l. pod vodstvom g. predsednika V. C. Zupana.*) Predsednik izbuja spomin na umrlega svetovalca g. Jožefa Pleiweis-a, povzdiguje njegov žlahni in trdni značaj, njegove izvrstne lastnosti in zasluge za zbornico, mesto in narod, in nasvetuje, da se vzdignejo vsi pričujoči s sedežev v znamenje spoštovanega spomina na prezgodaj umrlega rodoljuba. Cela zbornica obhaja po nasvetu tem spomin njegov. — Predsednik dalje naznanja, da se je že poslalo v pariško izložbo (razstavo) vse blago, katero je bilo zbornici poslano in sicer od c. kr. kmetijske družbe poljski pridelki ljubljanskega mahú, od gosp. P. Hudovernik-a in gosp. Antona Globočnik-a straziška sita, od g. Engelberta Schleicher-ja čistilni prah (Putzpulver). Oskrbništvo postonjske jame je jamske kapnike poslalo samemu centralnemu odboru na Dunaj; gospodje Kapele, Zaler, žl. Treuenstein in Prücker, ki so popred rekli, da kaj pošljejo, niso poslali nič. — Na dalje naznanjuje predsednik o železnici med Ljubljano in Belakom, da je gosp. minister za kupčijo gg. poslancem dr. Costi, dr. Klun-u in dr. Toman-u obljubil, da se bode gotovo izpeljala in že letos spomlad merila na državne stroške. Tajnik je še obširnejše poročal o njej in tudi o tem, kar je od g. ministra zastran kupčijske pogodbe z laško vlado izvedel, namreč, da so se že sposobni gospodje poslali od vlade v Firenco na pogajanje. Na dalje je tajnik še v 24 drugih rečeh poročeval, izmedkterih se najvažnejše bile, na pr. te, da je telegrafična postaja v Kranji že osnovana, da je mnogo vprašanj vojaških oskrbniških uradov: koliko je mogoče na dan v Ljubljani kruha peči, kolikor se pekovskim pomočnikom na dan plačuje, koliko ur morajo na dan delati, koliko pekovskih in sodarskih pomočnikov in dninarjev se v Ljubljani znajde itd., katero tarifo imajo mlinci v deželi. Na vse to, da bi se kaj zaslužka za deželo pridobilo, se je po nabranih pozvedbah odgovorilo itd. Po tem je bila volitev predsednika in podpredsednika. Gosp. V. C. Zupan je bil za predsednika in gosp. Horak za podpredsednika soglasno izvoljen; oba zahvalivši se za toliko zaupanje, sta sprejela volitev toliko raji, ker sedaj vlada lepa jednodušnost in složnost v zbornici. — Za tem so bile volitve za dva direktorja in za 7 cenzorjev pri podružni banki. Za vsakega se je nasvetovala po postavi trojka gospodov in sicer za direktorja: 1) Lambert C. Lukman, Jože Krisper, Janez J. Winkler, 2) Valentin Česko, Jožef Kordin, Aleksander Dreo, — za cenzorje pa: 1) Jožef Kordin, Janez Jamšek, France Resman, 2) Leopold Bürger, Janez Fabian, Janez Več, 3) Jožef Hauffen, Karl Cvajer, Jožef Kušar, 4) Jožef Krisper, Peter Lasnik, Vikt. Bučar, 5) Janez J. Winkler, Andre Schreyer, Mihael Kastner, 6) Edmund Terpin, Gustav Stedry, J. N. Marinšek, 7) Aleksander Dreo, Gustav Tönies, Jakob Schober. — Po predlogu predsednikovem so bili gospodje Debevec, Horak, Lasnik in J. G. Winkler voljeni v odbor za prevdarek in nasvet tega, koliko se bo moglo povrniti g. Lukman-u, ki je že pred več leti 800 gold. posodil zbornici. — Gosp. Jamšek je nasvetoval, naj se zbornica s prošnjo do dunajske banke obrne, da se diskonto (obrest) nižje kakor je sedaj in sicer tako nizko, kakor je najnižje v drugih mestih, postavi. Sklenilo se je to storiti. Konečno nasvetuje predsednik, da se gosp. ministru za kupčijo zastran njegove važne in gotove obljube o izpeljavi ljubljansko-belaške železne ceste izreče iskrena zahvala, kar se soglasno potrdi.

— (*Iz zбора za otročjo bolnišnico v Ljubljani.*) V saboto je odbor za gospodarstvo otročje bolnišnice

imel svoj 2. občni zbor v dvorani Njih eksc. gospé baronovke Bach-ove, namestnice Najviše pokroviteljce cesarice. Mestni župan gosp. Dr. Costa, ki tudi ta milodarni zavod, kakor vsako drugo koristno mestno ali deželno napravo, iskreno podpira, je kot prvomestnik poročal o napredku te bolnišnice v preteklem letu. Najpred je zahvalo izrekel Njih eksc. gospej baronovki Bachovi za krepko djansko podporo, ktera bolnišnici vseskozi dohaja od njene strani. Omenil je hvalevredne pomoči gosp. trgovca Resmana, Dr. Kovača in apotekarja Rama, ki vsi so djanski podporniki bolnišnici, v kateri se je lani ozdravljalo 73 otrok, kateri pa po prevdarku gotovih dohodkov in stroškov konec tega leta žuga primanjka od 934 fl. 89 kr. Obširno polje je tedaj odprto dobrotnikom ubozih bolnih otrok. Naj položé v denarji, hrani, ali perilu milodarov na žrtvenik tega zavoda!

— Zopet je kmetijska naša družba prejela prošnjo, in sicer od kmetijske družbe koroške, za popis, kako je osnovana ljubljanska učilnica za podkovstvo, ker tudi v Celovcu za potrebno spoznavajo napraviti enako šolo.

— Poslednji sokolski shod bil je posebno živahen. Bilo je nazočih več deželnih poslancev, — Notranjska, Dolenska in Gorenjska — vse so imele svoje zastopnike. To priliko porabili so Sokolovci in pozdravljali s prisrčnimi in navdušenimi napitnicami nazoče gg. poslance, kateri so ravno tako srčno odzdravljali. Prijatelj „Brencelj“ je tudi storil svoje in se predstavljal gostom ter razlagal na drobno, kakošna živalica je prav za prav, da ne bi imel kdo morda napačnih misel o njem. Še le pozno smo se ločili prav veseli in zadovoljni. — Jutri, na debeli četrtek, je zopet sokolski shod pri Virantu, zadnji v pustu. Kakor slišimo, je pripravljen prav mičen program.

— Čitalnični ples preteklo nedeljo se sme po pravici vvrstiti najlepšim in najprijetnijim veselicam čitalničnim.

— (*Naznanilo.*) Mnogi stari pa še čedni svetilniki (lustr) in drugo orodje za osvečavo, ki je primerna tudi cerkvam, božjemu grobu itd., so naprodaj. Kdor želi kaj kupiti, naj popraša za to v pisarnici deželnega odbora.

## Novice iz deželnih zborov.

Sporočila ta segajo do 22. dne t. m.; zbori se morajo končati do 28. dne t. m.

Česki deželni zbor v Pragi je potrjeval volitve in volil deželni odbor (dr. Gorner, Schmeykal; Rieger, Zeithammer; grof Fr. Thun, Črnin; bar. Pfeil in Skrejšovsky). Ali bode volil poslance v državni zbor ali ne; in če bode volil, kako da bode volil, to še ni znano.

Moravski deželni zbor v Brnu je pretresal volitve ter volil v deželni odbor (bar. Vojkovski, Pražak, grof Serenya, dr. Demel, From (Slovani), dr. Giskra (Nemec). Obravnaval in sprejel se je je Pražakov predlog: naj ima tudi ta deželni zbor pravico, z nadpolovično večino spremeniti deželni volilni red. Do vlade se je stavilo vprašanje, ali se ne bo ustavno obravnavala organizacija političnih in sodnijskih uradov. Kako da bode volil poslance v državni zbor, to še ni znano.

Galicijški deželni zbor v Levovu je odobral volitve, volil deželni odbor ter razpravljal predlog, s katerim grof Borkovski zahteva, naj bode edini poljski jezik učni jezik na vseučiliščih v Levovu in Krakovu.

Goriški zbor šteje 10–11 slovenskih, 9 laških in 2–3 nemške poslance; 1 laški in 1 nemški držita se slovenskih; pretehtaval je volitve, ustanovil deželni odbor in z adreso volil državna poslanca.

Istrijski deželni zbor v Poreču je po odobrenih volitvah in ustanovljenem deželnem odboru volil dva poslance za državni zbor ter 22. februarja sklenil svoje seje. Poslanca sta laške stranke.

Koroški deželni zbor je pretehtaval volitve, volil deželni odbor ter volil poslance v državni zbor. O slovenskem duhu v tem zboru ni sluha.

Štajarski deželni zbor v Gradcu je kaj čudno presojal volitve, ustanovil si deželni odbor ter volil poslance v državni zbor. Izmed Slovencev sta voljena gg. Lipold in Lenček, ki sta se pa odpovedala poslanstvu; a zbornica ni sprejela te odpovedi. Pač čudno! Čemu ju je predsednik neki vprašal, ali prevzameta poslanstvo, če nimata pravice, odpovedati se? V deželni odbor ni bil voljen noben Slovenec. Ravnopravnost kje si! Zanimivo je o tem zboru to, da se je v zbornici prvič slišala slovenska beseda „živio!“

Tiroljski deželni zbor v Insbruku je po potrjenih volitvah in po volitvi za odbor obravnaval in sprejel predlog, naj se nova postava o nabiranju vojakov vpelje po ustavni poti. Kako da se bodo poslanci volili v državni zbor, tega še ne vemo.

Salcburški deželni zbor se je pečal le s presojanjem volitev, z volitvijo deželnega odbora in poslancev za državni zbor.

Gornje-avstrijski zbor v Lincu je zraven navadnih opravil do vlade stavil vprašanje, ali se vlada ne bode držala ustavne poti ozir organizacije političnih in sodnijskih uradov.

Naj konec tega sporočila omenimo še to, da se vladni reskript 4. februarja v Gradcu, Celovcu, Tropavi in Poreču ni bral slovenski!!

### *Deželni zbor kranjski.*

Druga seja 20. svečana. V tej seji poroča poslanec Svetec v imenu dotičnega odbora o tistih 2 volitvah deželnih poslancev, o katerih je deželni odbor nasvetoval, naj se overžete, zraven pa še o 3. volitvi, zoper katero je iz Kranja došel protest. Poročevalec je po tehtnih dokazih nasvetoval, naj zbor potrdi vse 3 volitve, ker zoper nobeno ni po postavi zadržka; poslanec Dežman je govoril proti veljavnosti tržiške in postojnske volitve. Zbor je potrdil vse tri z večino 23 glasov zoper 9; poslanci: Dr. Prevec, baron Schloissnig in vitez Höffern so potem obljubili storili v slovenskem jeziku. Morebiti da se kakošen referent „Triest.“ ali „Pressin“ bode spodtikal nad tem, da rečemo „v slov. jeziku; tudi nam je sicer to samo malenkost, ali reče kdo „ich gelobe“ ali pa „obljubim“; vendar ker je 9 poslancev velikega posestva strogo zaznamovalo svoje stališče z „ich gelobe“, zaznamovalo je 27 narodnih mož svoje stališče z „obljubim“. In tako so bile volitve zadeve pri kraji. Če tudi ne radi, vendar moramo zgodovini pravico skazati in povedati, da današnja seja je bila viharna tako, kakor še nobena preteklih 6 let. In to čisto po nepotrebnem. Ko je namreč dr. Toman zagovarjal potrjenje volitve dr. Preveca, so med govorom poslušalci enkrat pa celó malo zaklicali „dobro.“ Predsednik pl. dr. Wurzbach brž zvoní na mir. Ko pa dr. Toman končá temeljiti svoj govor, so poslanci njegove stranke prav glasno mu izrekli svojo pohvalo. Ali to ali kaj družega je pa predsednika tako zgrabilo, da mu med drugim uide beseda „polnischer Landtag.“ Ta beseda pa je kakor strela z jasnega udarila med poslance, ki se ne pomirijo pred, dokler seja ne prestane; poslanci se podajo s predsednikom vred v drugo sobo in ondi obravnavajo stvar do tega, da predsednik v zboru naznani, da beseda „polnischer Landtag“ ni merila na poslance, katerih kakor tudi poslušalcev nikakor ni mislil žaliti. Potem je na-